

มกราคม 2557

เรียน ผู้จัดการบริษัทหลักทรัพย์ทุกแห่ง
ผู้จัดการผู้ประกอบการสัญญาซื้อขายล่วงหน้าทุกแห่ง
นายกสมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทย
นายกสมาคมบริษัทจัดการลงทุน
นายกสมาคมธนาคารไทย
นายกสมาคมธนาคารนานาชาติ
นายกสมาคมประกันชีวิตไทย

ที่ กตต.กธ.(ว) 3 /2557 เรื่อง แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการโฆษณาและ
การส่งเสริมการขายของผู้ประกอบการ

ตามที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนได้ออกประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนที่
ทช. 23/2556 เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ โฆษณาและการส่งเสริมการขายของผู้ประกอบการ
ลงวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2556 (“ประกาศที่ ทช. 23/2556”) และสำนักงานได้ออกประกาศสำนักงาน
คณะกรรมการ ก.ล.ต. ที่ สธ. 16/2556 เรื่อง หลักเกณฑ์ในรายละเอียดสำหรับการโฆษณาที่เกี่ยวข้องกับ
กองทุน ลงวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2556 รวมทั้งได้มีหนังสือเวียนที่ กตต.กธ.(ว) 34/2556 ลงวันที่ 13 สิงหาคม
2556 เพื่อชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการโฆษณาและการส่งเสริมการขายของผู้ประกอบการ นั้น

สำนักงานได้รับข้อซักถามในประเด็นการปฏิบัติตามประกาศและหนังสือเวียนดังกล่าว
ข้างต้น สำนักงานอาศัยอำนาจตามข้อ 5 (2) แห่งประกาศที่ ทช. 23/2556 ชักซ้อมความเข้าใจและกำหนด
แนวทางการปฏิบัติเพิ่มเติม ดังนี้

1. ตามที่ผู้ประกอบการได้สอบถามแนวทางการปฏิบัติของข้อ 2.3 ของหนังสือเวียน
ที่ กตต.กธ.(ว) 34/2556 ซึ่งกำหนดว่า ผู้ประกอบการจะต้องไม่แจกของสมนาคุณสำหรับการเปิดบัญชี
ที่มีเงื่อนไขว่าจะต้องซื้อขายหรือลงทุนตามจำนวนขั้นต่ำภายในเวลาที่ผู้ประกอบการกำหนด นั้น
สำนักงานขอเรียนว่า ข้อกำหนดดังกล่าวมีเจตนารมณ์เพื่อมิให้เกิดการส่งเสริมการขายในลักษณะที่เร่งรัด
ให้ผู้ลงทุนตัดสินใจใช้บริการของผู้ประกอบการหรือตัดสินใจลงทุนในผลิตภัณฑ์ในตลาดทุน
โดยไม่คำนึงถึงข้อมูลที่เป็นพื้นฐานซึ่งจำเป็นต่อการตัดสินใจลงทุน ซึ่งเป็นไปตามข้อ 10 (1) ของประกาศ
ที่ ทช. 23/2556 ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน สำนักงานจึงกำหนดแนวทางการปฏิบัติเพิ่มเติม
สำหรับการแจกของสมนาคุณดังนี้

1.1 การจัดรายการส่งเสริมการขายสำหรับการเปิดบัญชีที่มีเงื่อนไขว่าจะต้องซื้อขายหรือลงทุนตามจำนวนขั้นต่ำภายในเวลาที่ผู้ประกอบการธุรกิจกำหนด นั้น สามารถปฏิบัติได้ตามแนวทาง ดังต่อไปนี้

(1) กรณีการส่งเสริมการขายหน่วยลงทุนของกองทุนรวม การกำหนดมูลค่าของสมนาคุณและระยะเวลาในการจัดรายการส่งเสริมการขาย ผู้ประกอบการธุรกิจจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศสมาคมบริษัทจัดการลงทุน ที่ สจก.ร. 1/2556 เรื่อง แนวปฏิบัติในการจัดรายการส่งเสริมการขายหน่วยลงทุนของกองทุนรวม ลงวันที่ 28 มกราคม 2556 ซึ่งกำหนดว่า มูลค่าของสมนาคุณต้องไม่เกินร้อยละ 0.2 ของมูลค่าการลงทุน โดยระยะเวลาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายต้องไม่น้อยกว่า 15 วัน เว้นแต่เป็นการเสนอขายหน่วยลงทุนครั้งแรก (IPO) หรือเป็นการเข้าร่วมงานที่จัดโดยผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ที่จัดรายการส่งเสริมการขายหน่วยลงทุนและมีบริษัทหลายแห่งเข้าร่วม เช่น งาน Money Expo เป็นต้น

(2) กรณีของบริษัทหลักทรัพย์ เนื่องจากประกาศสมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทย กำหนดเฉพาะมูลค่าของสมนาคุณสำหรับลูกค้าแต่ละรายที่ซื้อขายหลักทรัพย์ว่าต้องไม่เกิน 1,000 บาท หรือไม่เกินร้อยละ 2 ของค่านายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ที่ได้รับจากลูกค้าแต่ละราย แล้วแต่มูลค่าใดจะสูงกว่า แต่ไม่ได้มีการกำหนดระยะเวลาสำหรับการจัดรายการส่งเสริมการขาย ซึ่งสำนักงานเห็นว่า เพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับกรณีการส่งเสริมการขายหน่วยลงทุนของกองทุนรวมตามที่กล่าวใน 1.1 (1) การจัดรายการส่งเสริมการขายของบริษัทหลักทรัพย์ควรมีระยะเวลาต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 15 วัน เว้นแต่เป็นการเข้าร่วมงานที่จัดโดยผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ที่จัดรายการส่งเสริมการขายหลักทรัพย์ และมีบริษัทหลายแห่งเข้าร่วม เช่น งาน Money Expo เป็นต้น

1.2 การจัดรายการส่งเสริมการขายสำหรับการเปิดบัญชี กรณีที่ไม่มีเงื่อนไขให้ผู้ลงทุนจะต้องซื้อขายหรือลงทุนตามจำนวนขั้นต่ำภายในเวลาที่ผู้ประกอบการธุรกิจกำหนด ผู้ประกอบการธุรกิจจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามข้อ 10 (1) ของประกาศที่ ทช. 23/2556 โดยมูลค่าของสมนาคุณและระยะเวลาการจัดรายการส่งเสริมการขายจะต้องมีความเหมาะสม และไม่ขัดกับเจตนารมณ์ของข้อกำหนดดังกล่าว ทั้งนี้ ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมควรมีไม่น้อยกว่า 15 วัน เพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันตามที่กล่าวใน 1.1 (1) เว้นแต่เป็นการเข้าร่วมงานที่จัดโดยผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ที่จัดกิจกรรมและมีบริษัทหลายแห่งเข้าร่วม เช่น แจกของสมนาคุณมูลค่าไม่เกิน 200 บาท สำหรับการเปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ในงาน SET in the city เป็นต้น

1.3 ในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้าหรือแสดงความขอบคุณลูกค้าที่ลงทุนกับผู้ประกอบการธุรกิจในระยะเวลาที่ผ่านมา โดยจัดกิจกรรมในลักษณะที่ ให้สิทธิลูกค้าลงทะเบียนเพื่อรับของสมนาคุณ เช่น บัตรชมคอนเสิร์ต บัตรชมภาพยนตร์ เป็นต้น ของสมนาคุณดังกล่าวจะต้องมีจำนวนและมูลค่าที่เหมาะสม เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ ข้อ 10 (1) ของประกาศที่ ทช.23/2556

2. ในระยะที่ผ่านมาสำนักงานพบว่า มีการโฆษณาในลักษณะที่อาจทำให้ผู้ลงทุนเข้าใจผิดในสาระสำคัญของการลงทุน โดยข้อมูลที่ใช้ในการโฆษณามีการนำเสนอที่อาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการตัดสินใจลงทุน ซึ่งผู้ประกอบการใช้ประโยชน์จากจิตวิทยาการลงทุน (“Behavioral finance¹”) ซึ่งสำนักงานเห็นว่า การโฆษณาต้องเป็นไปตามหลักการที่ประกาศที่ ทธ. 23/2556 กำหนด กล่าวคือ ต้องมีความชัดเจน นำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องและเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจลงทุน ไม่มีลักษณะบิดเบือน ปิดบัง หรือทำให้ผู้ลงทุนสำคัญผิดในสาระสำคัญ ดังนั้น จึงขอชักชวนความเข้าใจเพิ่มเติม ดังนี้

2.1 ผู้ประกอบการธุรกิจทั้งกรณีที่เป็นผู้ออกผลิตภัณฑ์ หรือผู้ขายผลิตภัณฑ์ หรือให้บริการ หากเป็นผู้ทำการตลาดและโฆษณา ควรมีระบบและกระบวนการภายในเพื่อให้มั่นใจว่า สื่อการตลาดและโฆษณามีความสอดคล้องกับกฎระเบียบ และแนวทางการปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยผู้ประกอบการต้องนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจลงทุนให้ครบถ้วน หากแสดงข้อมูลด้านบวก จะต้องแสดงข้อมูลด้านลบที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หรือบริการด้วย และหากแสดงข้อมูลในส่วนของโอกาสที่จะได้รับผลประโยชน์ ก็จะต้องแสดงความเสี่ยงที่การลงทุนอาจจะไม่เป็นไปตามความคาดหวังด้วย โดยไม่ควรแสดงเฉพาะข้อมูลด้านบวกหรือผลประโยชน์เพียงด้านเดียว รวมทั้งไม่ควรละเลยข้อความสำคัญ หรือแสดงข้อความที่ไม่ถูกต้อง หรือมีความหมายคลุมเครือ เนื่องจากอาจส่งผลให้ผู้ลงทุนเข้าใจผิดโดยรับรู้แต่เฉพาะด้านดีของผลิตภัณฑ์หรือบริการได้ ทั้งนี้ ในกรณีที่ผลประโยชน์และความเสี่ยงมีความซับซ้อน การเปิดเผยรายละเอียดเหล่านี้ต้องกระทำผ่านสื่อโฆษณาที่เหมาะสมที่สามารถแสดงรายละเอียดให้ผู้ลงทุนเกิดความเข้าใจได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งการแสดงข้อความเกี่ยวกับความเสี่ยงต้องมีความชัดเจน และไม่มีการปิดบังข้อมูลความเสี่ยงจนก่อให้เกิดความเข้าใจผิด

ตัวอย่าง การโฆษณาที่พิจารณาได้ว่าละเลยข้อความสำคัญ หรือแสดงข้อความที่ไม่ถูกต้อง หรือมีความหมายคลุมเครือ ซึ่งอาจกระทบต่อการตัดสินใจลงทุนของผู้ลงทุนได้ (อันเกิดจากผลกระทบจากอารมณ์และความรู้สึกของตัวเองที่นักลงทุนเอง หรือเป็นการใช้ประโยชน์จาก Behavioral Finance) เช่น

- การโฆษณาการจ่ายเงินปันผลของกองทุนรวม สำนักงานพบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจบางรายนำข้อมูลเฉพาะจำนวนครั้งที่มีการจ่ายเงินปันผลของกองทุนรวมหรือเฉพาะปีที่มีการจ่ายเงินปันผลหลายครั้งมาโฆษณา ซึ่งการโฆษณาที่เหมาะสม ผู้ประกอบการควรให้ข้อมูลที่ครบถ้วน เพื่อให้ผู้ลงทุนสามารถตัดสินใจลงทุนได้อย่างถูกต้อง โดยผู้ประกอบการควรให้ข้อมูลเพิ่มเติมถึงอัตราการจ่ายเงินปันผลและประวัติการจ่ายเงินปันผลที่ผ่านมาด้วย ซึ่งจะมีข้อมูลเกี่ยวกับการจ่ายเงินปันผล

¹ Behavioral Finance เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการนำเอาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางสังคม อารมณ์ และความรู้สึกของมนุษย์มาอธิบายการตัดสินใจของนักลงทุนในสถานการณ์ต่าง ๆ รวมถึงผลกระทบของการตัดสินใจดังกล่าวที่มีต่อราคาสินทรัพย์ในแต่ละช่วงเวลา การศึกษาด้าน Behavioral Finance ได้แสดงให้เห็นข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องกับสมมติฐานประสิทธิภาพของตลาดทุน (Efficient market hypothesis) พร้อมทั้งอธิบายถึงสาเหตุด้านจิตวิทยาที่ทำให้ตลาดทุนไร้ประสิทธิภาพ เช่น พฤติกรรมตอบสนองมากเกินไปหรือน้อยเกินไป (Over-react and Under-react) พฤติกรรมแห่ตามกัน (Herding effect) พฤติกรรมการซื้อขายที่ไม่อ้างอิงปัจจัยพื้นฐาน (Noise trading) และการให้ความสำคัญกับการขาดทุนมากกว่ากำไรที่จะได้ (loss aversion) เป็นต้น

ย้อนหลังทุกปีในช่วงเวลาที่กำหนด มิใช่มีเพียงปีที่จ่ายเงินปันผลจำนวนหลายครั้ง หรือจ่ายในอัตราที่สูง ซึ่งเป็นข้อมูลเฉพาะด้านบวกเพียงด้านเดียว

- การโฆษณาของกองทุนรวมประเภท trigger fund สำนักงานพบว่า ผู้ประกอบธุรกิจบางรายเลือกให้ข้อมูลเฉพาะกองทุนรวมที่สามารถ trigger ได้ตามเป้าหมายภายในเวลาที่กำหนดเท่านั้น ซึ่งการโฆษณาที่เหมาะสม ผู้ประกอบธุรกิจควรให้ข้อมูล trigger fund ทั้งหมดภายใต้การจัดการหรือร้อยละของจำนวน trigger fund ที่สามารถ trigger ได้ตามเป้าหมายเมื่อเทียบกับจำนวน trigger fund ทั้งหมดของบริษัทจัดการ และระยะเวลาในการถึงจุด trigger นอกจากนี้ ผู้ประกอบธุรกิจควรเปิดเผยด้วยว่า ตัวเลข trigger ที่โฆษณาไว้ได้หักค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายแล้วหรือไม่ และควรให้ความระมัดระวังและเน้นการเปิดเผยข้อมูลคำอธิบายว่า ตัวเลข trigger เป็นเพียงการกำหนดเป้าหมายที่เป็นเหตุให้เลิกโครงการหรือเป็นเพียงเป้าหมายที่เป็นเหตุให้มีการรับซื้อคืนหน่วยลงทุนอัตโนมัติเท่านั้น ไม่ใช่การประมาณการหรือการรับประกันผลตอบแทนหรือการรับประกันว่าผู้ลงทุนจะได้รับผลตอบแทนจากการรับซื้อคืนหน่วยลงทุนอัตโนมัติ

2.2 ในการจัดทำข้อความเผยแพร่ทุกประเภทที่ทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจได้ว่าเป็นการโฆษณาหรือการส่งเสริมการขาย ซึ่งรวมถึงการชักชวน หรือการเสนอขายทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ social network การให้สัมภาษณ์ หรือการตอบข้อซักถามโดยผ่านสื่อมวลชนที่มีลักษณะเป็นการโฆษณา หรือมีเจตนาเพื่อส่งเสริมการขาย และต้องการสื่อข้อความถึงสาธารณชน ผู้ประกอบธุรกิจต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง และปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบและถือปฏิบัติ และเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบด้วย
ทั้งนี้ สำนักงานขอเสนอชื่อเจ้าหน้าที่สำหรับการติดต่อสอบถาม คือ นางอารียา จิระพัฒน์วงศ์
โทรศัพท์ 0-2695-9574 หรือที่ e-mail insec@sec.or.th

ขอแสดงความนับถือ

(นายวรพล โสคติยานุรักษ์)

เลขาธิการ

ฝ่ายกำกับและพัฒนารูธุรกิจหลักทรัพย์

โทรศัพท์ 0-2695-9574

โทรสาร 0-2695-9781